

og ialtfald en Erstatning, givet for et Par hundrede Mar siden; skulle vi dog ikke idag tale om som Noget, der kunde gjøre det retmæssigt eller især billigt, at man bød de Paagjældende en Erstatning som den, hvorom den nærværende Lov taler. Denne Ret er ikke kjøbt af Regjeringen eller paa sllig Viis erhvervet; men den er erhvervet saaledes, som alle saadanne Rettigheder erhverves, derved, at Lovgivningsmagten decreterede en Fæstning og dermed natursgivits tillige en militair Servitut. Nu kan jeg forsikre den høitærede Minister om, at den danske Lovgivning meget vel kjennder Begrebet Servitut, om end ikke, som jeg sagde, Ordet Servitut, og jeg kan derhos forsikre ham om, at der med Hensyn til Begrebet om samme ikke er den fjerneste Forskjel i Hovedtanken mellem den danske og franske Lovgivning, eller den franske og nogensomhelst anden over den hele vide Verden. Det er tværtimod Noget, som følger af Forholdets egen logiske Natur og Udvikling, og paa dette Terrain er jeg overbevist om, at den høitærede Minister vil kunne følge mig og maa ske endog er min Mester — det følger af Sagens Natur, at naar det faa tiffte Forhold, hvorpaa Servituten hviler, ophører, kan der ikke længer være Spørgsmaal om nogen Ret, om nogen Byrde, og naar den høitærede Minister specielt spurgte mig om, hvorledes det maatte hænge sammen med den Herremand, som skulde miste sin Ret til at holde Bondesjorden yede, saaledes at der ikke plantedes eller byggedes paa den, og om det skulde være nok til at hæve Servituten, at Herremanden flyttede sin Gaard, saa siger jeg: Ja, Herremanden har ikke længere Lov til at dominere Bonden, naar han ikke har Trang til Lys og Udsigt, naar Gaarden er vorte; men den Herremand, hvorom her er Spørgsmaal, er jo tilmed Staten, og Staten har altid pleiet at behandle saadanne Forhold, saaledes som de bør behandles, selv af Private, naar de ikke ville Africanere. Derfor har jeg udhævet og

gentager, at det er af yderste Vigtighed ved dette Forholds Vedkommelse, at der ikke er Spørgsmaal om en privat Servitut mellem Mand og Mand, og endnu mindre om en saadan, som En har kjøbt for sine Penge, men om en legal Byrde paa disse Eiendomme, lagt paa dem i et bestemt Tiemed, lagt paa dem, saaledes at Lovgivningen har udtalt, at visse Bygninger ikke kunne være Tiemedet hinderlige, thi det er ikke administrative Bestemmelser, der have udtalt sig saaledes, men det fgl. Rescript af 23de April 1808, som er bekendtgjort ved Placat af 11te Mai 1808; — hvad jeg har nævnt, er ikke administrative Rescripter eller Resolutioner, men Altsammen kongelige Love. See, derfor mener jeg netop, at det er en Betragtning, man ikke maa overse, at det saaledes stadigt i Loven selv har været antydet, naar der blev Tale om den militaire Servitut, at den havde et bestemt Tiemed; og at udenfor det skulde det ikke falde den Herremand ind at dominere. Ophører altsaa dette Tiemed, saa ophører Servituten. Iøvrigt skal jeg lade den høitærede Minister og den ærede Ordfører udføre Kampen om, hvorvidt virkelig Hensynet til Kjøbenhavns Udvikelse og sanitaire Forhold i og for sig skulde skabe et tilstrækkeligt Almeenvel. Jeg tvivler slet ikke paa, at den høitærede Minister har kunnet blive enig med Communalbestyrelsen om det Udførelse i, at Kjøbenhavns Bolde falde, og at Communalbestyrelsen slet ikke interesserer sig for strengt at paasee, hvortil Pengene skulle anvendes. Det kan gjerne være, at det har været en Betragtning af Interesse for Communalbestyrelsen, at disse Bolde falde; derom skulle vi Alle maa ske snart blive enige, men det hjælper ikke, naar der bliver Spørgsmaal om, hvorvidt vi kunne berøve de Paagjældende deres Eiendomme. Skulde jeg have talt om 9 Millioner, hvad jeg slet ikke veed, tør jeg haabe, at den høitærede Minister vil vide, hvorfra jeg har det Tal.